

Zin in leren

Samen met leerlingen onderwijs vernieuwen

Zin in leren

Samen met leerlingen onderwijs vernieuwen

In het onderwijs wisselen de veranderingen zich soms in hoog tempo af. Hierbij worden zinvolle, maar helaas ook minder zinvolle zaken geïntroduceerd. Door de hectiek van alledag wordt dan wel eens vergeten wat echt belangrijk is, namelijk: wat heeft de leerling er aan?

Hoe komt u achter de wensen van de leerlingen?

Door het hen zelf te vragen! Leerlingen kunnen vaak precies vertellen wat wel en niet werkt voor hen. Door leerlingen naar hun mening te vragen, komt een school vaak tot verrassende inzichten. Bovendien blijkt niets zo motiverend voor leerlingen als zelf te mogen meedenken over de ontwikkeling van hun school. Samen met leerlingen zoeken naar onderwijsvormen die er echt toe doen, die zinvol zijn en zin in leren geven, is een spannende zoektocht.

Bent u ook toe aan een spannende gezamenlijke zoektocht op uw school?

Wilt u ook iets van uw leerlingen opsteken en samen met hen het onderwijs vormgeven? Lees dan de twaalf essenties van Zin in leren, het concept van CPS voor een uitdagende vorm van onderwijs waarbij de leerling het uitgangspunt is.

'Heeft het zin om te leren als je geen zin hebt?'

(leerling 4 havo)

Essenties

1. Er uit halen wat er in zit
2. Nooit meer vervelen
3. Je hersenen leren gebruiken
4. Minder is meer
5. Leren betekenisvol maken
6. Zonder relatie geen prestatie
7. De leerling leert
8. Elke leerling leert anders
9. Laten zien wat je geleerd hebt
10. Voor de goede orde
11. De school is van iedereen
12. Overall kun je leren

Essenties

De twaalf essenties zijn geïnspireerd op de ervaringen van scholen die al jaren samen met leerlingen bouwen aan goed onderwijs. U kunt voor één of meerdere essenties kiezen als start voor uw eigen zoektocht op school of deze in samenspraak met elkaar en leerlingen zelf formuleren. In de toelichting bij de verschillende essenties leest u hoe leerlingen en docenten ze in hun eigen woorden vertalen.

1. Er uit halen wat er in zit

Het onderwijs is er primair op gericht dat zowel leerlingen als docenten het beste in zichzelf naar boven halen. De norm is dat je alleen onvoldoende kunt scoren ten opzichte van je eigen potentieel. De school daagt de leerling uit al zijn talenten, mogelijkheden en interesses te ontplooiën.

- *Zonder nieuwsgierigheid leer je niets*
- *Leerlingen stimuleren zelf tot oplossingen te komen*

2. Nooit meer vervelen

Wie intrinsiek gemotiveerd is, verveelt zich nooit. Daarvoor is het nodig dat leerlingen en docenten hun eigen tijdsindeling kunnen maken.

- *Het is niet leuk als je een antwoord telkens meteen weet*
- *Soms praat de leraar maar door terwijl ik het allang snap*

3. Je hersenen leren gebruiken

Op school leren leerlingen zelf nadenken en vragen stellen. Leren denken en leren leren zijn de basis voor een mentale gezondheid.

- *Denken is leuk*
- *Leren begint met vragen, niet met antwoorden*

4. Minder is meer

'Minder is meer' als uitgangspunt bij de ontwikkeling van de leerling wil zeggen dat diepgang de voorkeur verdient boven 'het afwerken van de stof'.

- *Verder ingaan op een interessant thema*
- *Snappen is iets anders dan in je kop stampen*

5. Leren betekenisvol maken

Leerlingen ontwikkelen competenties die betekenisvol zijn. Leren is daarmee ook levensecht en contextgericht.

- *Waar ik voor leef wil ik voor leren*
- *Iets wat je aanspreekt is makkelijk te leren*

6. Zonder relatie geen prestatie

De school is gericht op het bieden van een veilige en vertrouwde leeromgeving. Een kleine groepsgrootte en individuele aandacht voor elke leerling bevorderen goede leerresultaten.

- *Voor een leuke leraar doe je meer je best*
- *Een leraar kan je pas helpen als hij weet wie je bent*

7. De leerling leert

Leerlingen hebben een actieve rol in hun eigen leerproces. De docent is coach en zet leerlingen aan tot het leren leren. De leerling is bepalend in wat hij/zij nodig heeft van de docent bij zijn/haar leerproces. Schoolleiding en docenten zijn in de eerste plaats generalist en pas in de tweede plaats specialist in een bepaald vakgebied.

- *Ik weet het beste wat goed voor mij is*
- *Je moet het zelf doen, de docent helpt alleen*

8. Elke leerling leert anders

De doelen van de school gelden voor alle leerlingen. Leerlingen verschillen onderling, daarom is de leerpraktijk maatwerk, aangepast aan de vragen en mogelijkheden van de leerling.

- *Leren doe je samen*
- *Individuele leerroutes en groepswork*

9. Laten zien wat je geleerd hebt

Een leerling verdient een diploma wanneer hij/zij een succesvolle eindpresentatie van het geleerde kan laten zien. In deze demonstratie laat de leerling zien wat hij/zij zich heeft eigen gemaakt.

- *Ik bepaal zelf wanneer ik klaar ben om een demonstratie te geven*
- *Aan elkaar laten zien wat je kunt*

10. Voor de goede orde

De school staat voor kwaliteit en een goede omgang. Zij straalt expliciet en zelfbewust waarden van hoge verwachting, vertrouwen en respect uit (rust, regelmaat, rechtvaardigheid en redelijkheid). Transparantie is daarbij belangrijk. Deze waarden worden expliciet overgebracht naar de leerlingen en de docenten. Ouders worden actief betrokken en zijn gelijkwaardige partners in de schoolgemeenschap.

- *Leerlingen leren elkaar te respecteren*
- *Iedereen heeft gelijk op zijn manier*

11. De school is van iedereen

De school is een gemeenschap waar iedereen zich verantwoordelijk voor voelt en waarbinnen een ieder verschillende rollen en verantwoordelijkheden heeft. Beslissingen die de leerlingen aangaan, worden nooit zonder overleg met hen genomen.

- *Dit is ook mijn school*
- *Als je de school zelf mee mag maken, voel je je ook verantwoordelijk*

12. Overal kun je leren

Leren begint en eindigt niet bij de deur van je klaslokaal. Leren doe je vooral van elkaar, in en buiten de context van school.

- *Leren doe je van een ander*
- *Meer excursies, praktijkdagen en stages*

Werkwijze

De werkwijze van CPS bestaat uit de volgende stappen:

1. U kiest als school de essenties die u aanspreken of waardoor u zich uitgedaagd voelt.
2. Op basis van gesprekken met leerlingen en docenten analyseren we de schoolsituatie ten aanzien van de geselecteerde essenties en formuleren we aanbevelingen.
3. We ondersteunen leerlingen, docenten en directie bij het maken van een plan van aanpak voor concrete verbeteringen.
4. Samen kijken we naar de voorwaarden, keuzes en aanpassingen die nodig zijn. Hierbij komt nadrukkelijk de vraag aan de orde welke competenties nodig zijn om de gewenste veranderingen in de praktijk door te voeren.
5. We ondersteunen het management en de docenten desgewenst bij de implementatie door middel van coaching en begeleiding.

Kenmerkend voor de aanpak van Zin in leren is dat CPS:

- de veranderingen afstemt op de ontwikkelingen die al gaande zijn binnen de school,
- leerlingen direct betreft,
- werkt met een verbetersteam vanuit de school dat zorgt voor betrokkenheid van de diverse geledingen.

‘Een goede manier van uitleggen is de manier waarop kinderen denken.’

(leerling 2 vmbo)

Voorbeelden van activiteiten en begeleidingstrajecten die CPS eerder op scholen uitvoerde, zijn:

- diner Pensant of Socratisch gesprek over een of meer essenties,
- studiedag Zin in leren,
- begeleidingstraject invoering portfolio,
- tweedaagse training ‘de motivatie-mythe’ rondom intrinsieke motivatie,
- introductie Kinderkwaliteitspel,
- leergang ‘de leerling leert’ rondom vraaggestuurd onderwijs,
- scholing ‘in gesprek met de leerling’,
- coachingstraject ‘omgaan met verschillen’,
- individuele en teamcoaching rondom de essenties van Zin in leren,
- invoering van vraaggericht onderwijs op alle niveau’s,
- teamontwikkeling op maat.

Wilt u als school concreet gaan werken aan één of meerdere essenties? Wij helpen u graag.

Netwerken

CPS wil graag scholen die met deze essenties (willen) werken met elkaar in contact brengen. Scholen kunnen veel van elkaar leren. CPS wil inspirerende netwerken organiseren om uitwisseling van ervaring mogelijk te maken. Daarnaast organiseert CPS landelijke netwerkbijeenkomsten rondom een specifiek thema of vraag. Door ervaringen te bundelen, werken we met elkaar aan zinvol onderwijs, waar leerlingen zin in leren hebben en leerkrachten met plezier werken.

Bent u geïnteresseerd in de ervaringen van andere scholen en/of deelt u graag uw eigen ervaringen? Meldt u zich dan aan bij het secretariaat van Zin in leren.

Meer informatie

Voor meer informatie over Zin in Leren, een vrijblijvend gesprek of het aanmelden voor netwerken kunt u contact opnemen met het secretariaat van Zin in leren: Puck Bruinsma, tel. (033) 453 43 32, e-mail p.bruinsma@cps.nl. Of bezoek www.cps.nl.

*‘Van voldoende
naar voldoening.’*

(docent aardrijkskunde)

Plotterweg 30, 3821 BB Amersfoort
Postbus 1592, 3800 BN Amersfoort
Tel. (033) 453 43 43
Fax (033) 453 43 53
www.cps.nl